

INNOWACYJNE
METODY NAUCZANIA
DZIECI Z UPOŚLEDZENIEM
UMYSŁOWYM W POWIECIE
LUBELSKIM

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH PRZY DPS W MATCZYNIĘ

PROGRAM INNOWACYJNY

„Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori”

Program opracowany w ramach projektu pn. „Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym w powiecie lubelskim” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty Działanie 3.3 „Poprawa jakości kształcenia”, Poddziałanie 3.3.4 „Modernizacja treści i metod kształcenia”.

Opracowanie:
mgr Urszula Chołody
mgr Joanna Chwaszczewska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Innowacyjny program nauczania „Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori”

1. Autorzy innowacji:

- a. mgr Urszula Chołody - nauczyciel rewalidacji indywidualnej
- b. mgr Joanna Chwaszczewska - nauczyciel w zespole edukacyjno - terapeutycznym

2. Osoby wdrażające innowację:

- a. mgr Urszula Chołody - nauczyciel rewalidacji indywidualnej
- b. mgr Joanna Chwaszczewska - nauczyciel w zespole edukacyjno-terapeutycznym
- c. mgr Nina Trojanowska - nauczyciel w zespole edukacyjno- terapeutycznym

3. **Termin wprowadzenia innowacji:** wrzesień 2010r.

4. **Miejsce realizacji:** Zespół Szkół Specjalnych przy DPS w Matczynie

5. Opis innowacji

Praca pedagoga specjalnego wiąże się z ciągłym poszukiwaniem metod pracy, które umożliwią uczniowi niepełnosprawnemu wszechstronny rozwój na miarę jego indywidualnych możliwości, psychicznych, fizycznych, poznawczych i społecznych.

Diagnoza poziomu funkcjonowania w czynnościach orientacyjno-poznawczych, intelektualnych, emocjonalnych, motorycznych oraz całej osobowości wychowanków, zainspirowała nas do wprowadzenia elementów metody M. Montessori w procesie edukacji.

Uznaliśmy, że będzie ona pomocna w: doskonaleniu percepcji wzrokowej, słuchowej, koordynacji wzrokowo- ruchowej, rozwoju mowy, przyswajaniu pojęć i ogólnym rozwoju motorycznym w tym samoobsługi.

Dzięki wprowadzeniu elementów metody pedagogiki M. Montessori uczniowie lepiej będą funkcjonować w zajęciach objętych podstawą programową, w realizacji konkretnych przedmiotów tj. funkcjonowania w środowisku, muzyce z rytmiką, plastyce, technice i wychowaniu fizycznym.

Podsumowując, doszliśmy do wniosku, iż zasadnym jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnego program nauczania pod tytułem „Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori”, odpowiadającego na konkretne potrzeby uczniów z upośledzeniem umysłowym.

Dodatkowym motywem opracowania innowacji jest fakt, iż nasza placówka zlokalizowana jest w małej miejscowości wiejskiej, gdzie uczniowie mają utrudniony dostęp do nowatorskich metod edukacyjnych.

Wprowadzenie innowacji wynika więc ze specyficznej sytuacji życiowej uczniów naszej szkoły, zamieszkujących na stałe w placówce państwowej, której usytuowanie ogranicza stymulację poznawczą, umożliwiającą ich rozwój we wszystkich sferach funkcjonowania.

Ponadto w naszym środowisku lokalnym nie ma placówek oferujących edukację systemem M. Montessori.

Niniejsza innowacja ma charakter adaptacji systemu M. Montessori do metody ośrodków pracy, wiodącej w edukacji osób niepełnosprawnych intelektualnie. Koncepcja zajęć pozwala na wykorzystanie materiałów dydaktycznych M. Montessori w realizacji ośrodków tematycznych, oscylujących wokół 4 pór roku.

Głównym założeniem innowacji jest uaktywnienie ucznia w procesie jego wszechstronnego rozwoju, zdobywania wiadomości i umiejętności, w myśl sentencji M. Montessori „Pomóż mi samemu to zrobić”.

Koncepcja zajęć pozwala na stworzenie dogodnych i optymalnych warunków do rozwoju uczniów w zakresie: samoobsługi, wyrabiania zaradności, kształtowania wielu sprawności, umiejętności, nawyków, rozwoju mowy i pojęć.

Materiały (pomoce dydaktyczne) do metody M. Montessori wybrane będą pod względem poziomu umysłowego uczniów, znajdujących się w danej grupie oraz stopnia asymilacji przez nich wiedzy i doświadczeń.

Są one na tyle atrakcyjne i zachęcające do wytrwałości w pracy, że dadzą maksimum prawdopodobieństwa osiągnięcia sukcesu, a co za tym idzie wzrostu poczucia własnej wartości i możliwości ucznia.

Umożliwią szybką formę kontroli pracy przez uczniów- tzw. kontrola błędów wbudowana w materiał.

Odchodzimy od założenia, iż pomieszczenie w pedagogice M. Montessori ma być zorganizowane w określony i uporządkowany sposób, ale będziemy korzystać z pomocy wg. stopnia ich trudności, dostosowując je do możliwości psychofizycznych dzieci i zaplanowanych ośrodków.

W programie uwzględniamy regułę pedagogiczną M. Montessori przechodzenia od konkretnego do abstrakcji, z uwzględnieniem: stopniowania trudności, przechodzenia od materiału konkretnego do bardziej abstrakcyjnego, budzenia ciekawości i zainteresowania dziecka, wyzwalania różnych form aktywności.

Nauczyciel podąża za dzieckiem, wspiera je i ukierunkowuje oraz kieruje zajęciami i pracą całego zespołu, uczy korzystania z pomocy, nie przymusza do działania. Generalnie nauczyciel pełni funkcję pomocnika dziecka, wspomagając w ten sposób jego rozwój.

Organizacja pracy jaką proponujemy w sposób niezaprzeczalny podniesie więc walory procesu nauczania, czyniąc go bardziej interesującym, przystępnym, a tym samym da większą motywację do zajęć uczniom ze sprzężonymi deficytami.

Umożliwi odczucie własnych kompetencji przez uczniów oraz wpłynie korzystnie na indywidualny rozwój osobowościowy każdego z uczestników zajęć.

Realizacja innowacyjnego programu podniesie ogólną jakość pracy szkoły oraz standard kształcenia uczniów.

Nastąpią zmiany organizacyjne w systemie kształcenia w postaci wykorzystywania na zajęciach szkolnych materiałów dydaktycznych

M. Montessori, umożliwiając ich dostępność uczniom pracującym na różnych etapach kształcenia.

Wprowadzenie innowacji przyniesie również inne korzyści.

Wzbogaci kompetencje teoretyczne i praktyczne nauczycieli poprzez udział w formach doskonalenia zawodowego, związanych z poznaniem pedagogiki

M. Montessori oraz prowadzeniem zajęć w oparciu o wykorzystywane elementy tej metody.

Niniejszy program innowacyjny ma charakter zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych (w wymiarze 360 godzin proponuję) i będzie realizowany przez okres jednego roku szkolnego: 2010/2011.

W 2010 roku - 168 godzin

W 2011 roku - 192 godziny

Program będzie realizowany w zakresie 4 obszarów:

- Obszar życia codziennego
- Obszar materiałów sensorycznych
- Obszar materiałów matematycznych
- Obszar oddziaływań językowych

w blokach tematycznych: wiosna, lato, jesień, zima

Zajęcia będą odbywać się jeden raz w tygodniu, po 4 godziny dydaktyczne w ramach zajęć pozalekcyjnych.

Programem objętych będzie 9 uczniów pracujących w 3 grupach po

3 osoby, dobranych odpowiednio według kompetencji z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Zakładamy, że na realizację jednorazowych zajęć z wykorzystaniem metody M. Montessori przewidujemy cztery jednostki dydaktyczne, gdyż jest to optymalny czas do powstania skojarzeń w procesie zdobywania wiedzy i doświadczeń ucznia z niepełnosprawnością intelektualną.

Przyswajanie wiedzy i doświadczeń w omawianej metodzie wymaga wielokrotnego powtarzania odbieranych wrażeń i kojarzenia ich ze sobą.

Organizacja pracy z wykorzystaniem elementów M. Montessori, w postaci bogactwa pomocy dydaktycznych umożliwi wielozmysłowe poznawanie, dochodzenie do wiedzy poprzez manipulowanie metodą prób i błędów w celu osiągnięcia przez dziecko zamierzonego efektu- sukcesu.

VI. Zadania szkoły

1. Zapewnić bazy lokalowej
2. Zapewnić odpowiedniej bazy dydaktycznej niezbędnej do realizacji programu: pomoce dydaktyczne pedagogiki M. Montessori, pomoce szkolne z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz sprzęt nagłaśniający

VII. Cele ogólne i szczegółowe

Cel ogólny

Stworzenie dogodnych i optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju ucznia z niepełnosprawnością intelektualną i współwystępującymi zaburzeniami rozwojowymi, poprzez adaptację w procesie dydaktyczno- wychowawczym elementów metody M. Montessori.

Cele szczegółowe

- rozwija funkcje i procesy poznawcze
 - doskonalą percepcję wzrokową
 - doskonalą percepcję słuchową
 - doskonalą koordynację wzrokowo- ruchową
 - rozwija mowę (bierną i czynną)
 - przyswaja pojęcia
 - rozwija motorykę małą i dużą w tym umiejętności samoobsługowe
 - rozwija pamięć, myślenie, zapamiętywanie, kojarzenie
 - wydłuża czas koncentracji uwagi nad wykonywanym zadaniem
- zna elementy organizacji pracy w systemie M. Montessori oraz zasady posługiwania się materiałem M. Montessori
- zdobywa wiedzę i umiejętności praktyczne
- rozwija indywidualne cechy własnej osobowości
- zna i stosuje akceptowane społecznie formy zachowania
- rozwija samodzielność i wiarę we własne siły
- wypracowuje szacunek do porządku i do pracy
- wypracowuje zamiłowanie do pracy indywidualnej i zbiorowej w ciszy i przyjaznej atmosferze
- wypracowuje postawę posłuszeństwa opartego na samokontroli, a nie na zewnętrznym przymusie
- rozwija indywidualne uzdolnienia i uczy się realnej oceny swoich możliwości
- osiąga dokładność i wytrwałość przy wykonywaniu konkretnych zadań
- zdobywa umiejętność przestrzegania zasad utrzymywania porządku w otoczeniu i swoim działaniu
- przestrzega reguł koleżeńskiej współpracy

VIII. Treści nauczania

Treści nauczania zawarte w programie innowacji pedagogicznej wynikają z tematów metody ośrodków pracy i nawiązują bezpośrednio do 4 pór roku oraz charakterystycznych obszarów występujących w pedagogice M. Montessori.

Obszarom i realizowanym tematom odpowiadają konkretne pomoce montessoriańskie, służące kompleksowej realizacji założeń programu oraz realizacji celów: wyposażenia uczniów w umiejętności dydaktyczne, praktyczne, społeczne, osobowościowe, zgodnie z ich indywidualnymi predyspozycjami i potrzebami rozwojowymi.

Zajęcia metodą ośrodków pracy nawiązują bezpośrednio do cykliczności zmian przyrodniczo- atmosferycznych, wydarzeń kalendarzowych charakterystycznych dla pór roku.

Pomoce i propozycje ćwiczeń z metody M. Montessori umożliwiają pełniejsze przyswojenie treści tematycznych zaplanowanych w poszczególnych porach roku realizowanych metodą ośrodków pracy.

Przykładowo pomoc dydaktyczna „Ramki z zapięciami” – obszar życia codziennego, umożliwi doskonalenie umiejętności zapinania, rozpinania odzieży wierzchniej jesienią, zimą i wiosną. Ćwiczenie M. Montessori „Nakrywanie do stołu” – obszar życia codziennego, doskonale sprawdzi się przy realizacji tematyki związanej z obchodzeniem świąt.

Tygodniowy, czterogodzinny cykl zajęć będzie prowadzony w określonym stałym schemacie, zawierającym następującą strukturę:

➤ Zajęcia wstępne

Powitanie

Tablica obecności

Rozmowy na temat wydarzeń z życia uczniów

Obserwacja pogody

Praca z kalendarzem

➤ Zajęcia właściwe

Praca z materiałem montessoriańskim, dotyczącym wybranego obszaru:

Obszar życia codziennego → 3 stopniowa lekcja nazw wg założeń systemu M. Montessori

Obszar materiałów sensorycznych → 3 stopniowa lekcja nazw wg założeń systemu M. Montessori

Obszar materiałów matematycznych → 3 stopniowa lekcja nazw wg założeń systemu M. Montessori

Obszar oddziaływań językowych → 3 stopniowa lekcja nazw wg założeń systemu M. Montessori

➤ Zajęcia końcowe

Lekcja ciszy; relaksacja

Pożegnanie

IX. Założenia programowe kształcenia - treści programowe z podziałem na bloki tematyczne

Treści nauczania ujęte w niniejszym programie innowacji wykraczają poza podstawę programową edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dotyczą zapoznania z elementami pedagogiki M. Montessori, z dużym naciskiem na wykorzystanie w procesie dydaktyczno- wychowawczym pomocy montessoriańskich.

Treści realizowane będą w oparciu o bloki tematyczne:

Blok I - lato

Blok II - jesień

Blok III - zima

Blok IV- wiosna

Blok I - lato

Działy tematyczne:

Obszary:

„Obowiązki ucznia w szkole”	-	obszar życia codziennego
„Przybory i pomoce szkolne ucznia”	-	obszar oddziaływań językowych
„Zbiory owoców w sadzie”	-	obszar materiałów sensorycznych

Blok II - jesień

Działy tematyczne:

Obszary:

„Poznajemy jesienne warzywa”	-	obszar materiałów sensorycznych
„Oglądamy skarby jesieni”	-	obszar materiałów sensorycznych/ matematycznych

„Poznajemy zjawiska atmosferyczne - **obszar** materiałów sensorycznych
jesienią”

„Dbamy o nasze zdrowie” - **obszar** życia codziennego

„Pamiętamy o naszych bliskich – „Dzień Wszystkich Świętych” - **obszar**
materiałów sensorycznych/
oddziaływań językowych

„Dbamy o czystość w naszym otoczeniu” - **obszar** życia codziennego

„Poznajemy odzież na jesienną pogodę” - **obszar** życia codziennego

„Oczekujemy na spotkanie ze Świętym Mikołajem” - **obszar** materiałów
sensorycznych/
oddziaływań językowych

„Troszczymy się o zwierzęta” - **obszar** życia codziennego/
oddziaływań językowych

„Poznajemy ozdoby i dekoracje świąteczne” - **obszar** materiałów
sensorycznych

„Przygotowujemy się do Świąt Bożego Narodzenia” - **obszar** życia
codziennego

Blok III - zima

Działy tematyczne:

Obszary:

”Doskonalimy umiejętność zapinania odzieży wierzchniej” - **obszar** życia
codziennego

„Poznajemy członków naszej rodziny” - **obszar** materiałów sensorycznych

„Odkrywamy to co nieznane” - **obszar** życia codziennego

„Poznajemy zabawy zimowe” - **obszar** życia codziennego

„Poznajemy pracę ludzi w różnych zawodach- sprzedawca” - **obszar**
materiałów
sensorycznych

„Poznajemy pracę ludzi w różnych zawodach- krawcowa - - **obszar**
materiałów
sensorycznych

”Poznajemy świat wokół nas” - **obszar** oddziaływań językowych

„Poznajemy nasze zmysły” - **obszar** materiałów sensorycznych

„Poznajemy nasze zmysły” - **obszar** materiałów sensorycznych

„Odwiedzamy świat książek” - **obszar** materiałów sensorycznych

„Poznajemy różne zabawki dla dzieci” - **obszar** materiałów matematycznych

Blok IV wiosna

Działy tematyczne:

Obszary:

”Witamy wiosnę” - **obszar** oddziaływań językowych

„Przygotowujemy się do Świąt Wielkiej Nocy” - **obszar** życia codziennego

„Poznajemy zwyczaje i obrzędy Świąt Wielkiej Nocy” - **obszar** materiałów
sensorycznych

„Poznajemy kolory wiosny” - **obszar** materiałów sensorycznych

„Zwiedzamy park wiosenny” - **obszar** materiałów sensorycznych/
oddziaływań językowych

Lp.	Blok tematyczny	Dział tematyczny	Grupa I		Grupa II		Grupa III		Razem godzin
			Semestr I 2010/11	Semestr II 2010/11	Semestr I 2010/11	Semestr II 2010/11	Semestr I 2010/11	Semestr II 2010/11	
1	Lato	1„Obowiązki ucznia w szkole”	4		4		4		12
		2„Przybory i pomoce szkolne ucznia”	4		4		4		12
		3”Zbiory owoców w sadzie”	4		4		4		12
		3	12		12		12		36
2	Jesień	1„Poznajemy jesienne warzywa”	4		4		4		12
		2„Oglądamy skarby jesieni”	4		4		4		12
		3„Poznajemy zjawiska atmosferyczne jesienią”	4		4		4		12
		4„Dbamy o nasze zdrowie”	4		4		4		12
		5 „Pamiętamy o naszych bliskich – „Dzień Wszystkich Świętych”	4		4		4		12
		6„Dbamy o czystość w naszym otoczeniu”	4		4		4		12
		7„Poznajemy odzież na jesienną pogodę”	4		4		4		12
		8„Oczekujemy na spotkanie ze Świętym Mikołajem”	4		4		4		12
		9„Troszczymy się o zwierzęta”	4		4		4		12
		10„Poznajemy ozdoby i dekoracje świąteczne”	4		4		4		12

3	Zima	11„Przygotowujemy się do Świąt Bożego Narodzenia”	4		4		4		12
		11	44		44		44		132
		1”Doskonalamy umiejętność zapinania odzieży wierzchniej”	4		4		4		12
		2„Poznajemy członków naszej rodziny”	4		4		4		12
		3„Odkrywamy to co nieznanne”	4		4		4		12
		4 „Poznajemy zabawy zimowe”	4		4		4		12
		5„Poznajemy pracę ludzi w różnych zawodach-sprzedawca”		4		4		4	12
		6„Poznajemy pracę ludzi w różnych zawodach-krawcowa”		4		4		4	12
		7”Poznajemy świat wokół nas”		4		4		4	12
		8„ Poznajemy nasze zmysły”		4		4		4	12
		9„Poznajemy nasze zmysły”		4		4		4	12
		10„Odwiedzamy świat książek”		4		4		4	12
		11„Poznajemy różne zabawki dla dzieci”		4		4		4	12
		11	16	28	16	28	16	28	132
4	Wiosna	1” Witamy wiosnę”		4		4		4	12
		2„Przygotowujemy się do Świąt Wielkiej Nocy”		4		4		4	12
		3„Poznajemy zwyczaje i obrzędy Świąt Wielkiej Nocy”		4		4		4	12
		4„Poznajemy kolory wiosny”		4		4		4	12
		5„Zwiedzamy park wiosenny”		4		4		4	12
		5		20		20		20	60
		30	72	48	72	48	72	48	360
Podsumowanie		30	72	48	72	48	72	48	360

Metody i formy prowadzenia zajęć:

Metody pracy

1. Słowno- instruktażowe: pogadanka, opis, opowiadanie, wyjaśnienie, instruktaż, formułowanie poleceń przez nauczyciela i odpowiednie reagowanie przez ucznia, nazywanie konkretów, obrazów, określanie czynności, cech stosunków, rozmowy ukierunkowane
2. Oglądowe: pokaz, demonstracja
3. Praktycznego działania: zadania stawiane do realizacji, rozwijanie czynności i umiejętności wykonywanych samodzielnie lub z pomocą nauczyciela, ćwiczenia praktyczne
 1. Metody oparte na naśladownictwie
 - naśladownictwo ruchowe i statyczne
 - naśladownictwo werbalne
 - naśladownictwo zachowań i postaw
 2. Zabawowe: zabawy muzyczno- ruchowo- integracyjne
 3. Muzykoterapia
 4. Relaksacja
 5. Metoda wzmocnień pozytywnych o charakterze wzmocnień społecznych np. : zauważania wysiłków, starań, osiągnięć, uśmiech, informowanie rodziców lub opiekunów o postępach ucznia

Wymienione metody nie będą stosowane w czystej, wydzielonej formie, ale łącznie, bowiem dziecko uczy się przez działanie z pomocą obserwacji i z towarzyszeniem mowy.

Formy pracy

- Grupowa
- Zindywidualizowana – praca z uwzględnieniem różnorodnych możliwości psychofizycznych uczniów

IX. Sposób ewaluacji:

Proponujemy diagnozę umiejętności ucznia - wstępną (na początku cyklu zajęć) i końcową (na zakończenie cyklu zajęć). Podstawowym zadaniem przy sporządzeniu diagnozy będzie poznanie każdego wychowanka, jest to bowiem nieodzowny warunek właściwego z nim postępowania. Znajomość potrzeb naszego ucznia, ich specyfiki i nasilenia, środowiska życia, mocnych i słabych stron to podstawowe warunki przy organizowaniu pracy.

Diagnoza zawierać będzie:

➤ ogólne informacje o uczniu (imię i nazwisko, etap edukacyjny, stopień niepełnosprawności, środowisko życia, mocne i słabe strony)

➤ informacje o poziomie funkcjonowania ucznia w zakresie następujących sfer:

- Sfera poznawcza
- Komunikowanie się
- Uspołecznienie
- Motoryka mała i duża w tym umiejętności samoobsługowe
- Zachowanie

Do sporządzenia diagnozy końcowej wykorzystamy dane z „Kart obserwacji ucznia” sprawdzające stopień znajomości i umiejętność posługiwania się wybranymi pomocami montessoriańskimi oraz przestrzeganie zasad pracy z pedagogiki M. Montessori.

Będziemy obserwować i odnotowywać osiągnięcia uczniów podczas zajęć pozalekcyjnych w „Karcie obserwacji ucznia” na zakończenie I i II semestru. Odnotowywana będzie w niej umiejętność samodzielnej pracy z materiałami montessoriańskimi oraz zachowanie wychowanka podczas zajęć.

Systematyczne obserwowanie i analizowanie efektów pracy uczniów na zajęciach pozalekcyjnych w ramach programu innowacyjnego „Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori pozwoli określić, czy realizacja programu przebiega zgodnie z jego założeniami, czy uzyskuje się przewidywane efekty.

W razie konieczności pozwoli to na dokonanie weryfikacji i zmian w programie innowacyjnym przed ponowną jego realizacją.

Wyniki ewaluacji zostaną wykorzystane w celu opracowania raportu metodycznego w ramach projektu pn. „Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym w powiecie lubelskim”.

IX. KARTA WDROŻENIA PROGRAMU INNOWACYJNEGO

Tytuł programu innowacyjnego:

„Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori”

1. INFORMACJE O SZKOLE:

- Nazwa szkoły : Zespół Specjalnych przy DPS w Matczynie

- Adres szkoły: Matczyn 9, 24- 200 Bełżyce
- Telefon: 81 516 24 00
- E-mail: zssmatczyn@poczta.onet.pl
- Imię i nazwisko dyrektora: Renata Rejnowska
- Typ szkoły, w której będzie wprowadzana innowacja: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum przy Zespole Szkół Specjalnych przy DPS w Matczynie

1. INFORMACJE DOTYCZĄCE AUTORÓW PROGRAMU INNOWACYJNEGO

Imię i nazwisko	Kwalifikacje zawodowe	Zajmowane stanowisko w szkole
Urszula Chołody	mgr tyflopedagogiki Studia podyplomowe w zakresie oligofrenopedagogiki	nauczyciel
Joanna Chwaszczewska	mgr oligofrenopedagogiki Studium nauczycielskie w specjalności nauczanie początkowe Studia podyplomowe Usprawnianie dzieci ze sprzężonymi niepełnosprawnościami Kurs kwalifikacyjny z zakresu terapii pedagogicznej Kurs pedagogiki M. Montessori	nauczyciel

- Autorzy ukończyli formy doskonalenia w zakresie działalności innowacyjnej: TAK
- Autorzy innowacji deklarują chęć udziału w formach doskonalenia poświęconych tej tematyce: NIE
- Autorzy posiadają doświadczenie w zakresie prowadzenia działalności innowacyjnej: TAK

3. INFORMACJE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA INNOWACYJNEGO

1. Rodzaj innowacji

- Innowacja metodyczna - wprowadzenie elementów M. Montessori do pracy z dziećmi, co wykracza poza podstawę programową w szkolnictwie specjalnym. Jest to metoda dotychczas niestosowana w naszej szkole.
- Innowacja programowa – nasza innowacja programowa polega na tym, iż powyższy program jest po raz pierwszy opracowany dla naszej szkoły. Łączy on założenia metody ośrodków pracy, z elementami pedagogiki M. Montessori. Uatrakcyjni on realizację postawy programowej, opracowanej dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym. Niniejsza innowacja programowa odpowiada jednocześnie na konkretne potrzeby uczestników projektu, wychowanków naszej placówki.
- Innowacja organizacyjna – prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla trzech grup uczniów w wymiarze czterech godzin tygodniowo w roku szkolnym 2010/2011.

2. Zakres innowacji:

- Kto zostaje objęty: Grupa uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych przy DPS w Matczynie licząca 9 osób. Zostaną oni wyłonieni spośród wychowanków Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Zespołu Szkół Specjalnych przy DPS na podstawie obiektywnej oceny stanu zdrowia, stopnia rozwoju, preferencji, możliwości poznawczych i ruchowych. Weryfikacji będą dokonywali wychowawcy klas.
- Zajęcia edukacyjne, które obejmuje innowacja „Cztery pory roku w twórczej adaptacji pedagogiki Marii Montessori” będą odbywały się w trzech grupach po trzy osoby, w wymiarze 4 godzin dydaktycznych tygodniowo przez 18 tygodni 2010 roku oraz 12 tygodni 2011 roku. Będą to dodatkowe zajęcia pozalekcyjne.
- Czas trwania innowacji: zajęcia będą odbywały się w roku szkolnym 2010/2011 tzn. od września 2010 roku do czerwca 2011 roku.
- Przyczyny powstania innowacji:
 - podniesienie standardu kształcenia w naszej placówce
 - wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły
 - stymulowanie pełnego rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego uczestników projektu
 - umożliwienie niepełnosprawnym uczniom korzystania z metody M. Montessori, a w szczególności z atrakcyjnych pomocy dydaktycznych.
- Na czym polega nowatorstwo opracowania:

Innowacja pedagogiczna wychodzi poza ramy istniejących w szkole programów pracy z niepełnosprawnymi uczniami. Ma charakter adaptacji systemu

M. Montessori do metody ośrodków pracy, wiodącej w edukacji osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Program innowacyjny umożliwi uczniom pracę z nieznanym dotąd materiałem dydaktycznym, co wpłynie korzystnie na rozwój poznawczy, aktywność ucznia w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności. Wprowadzenie nowych pomocy dydaktycznych przebiegać będzie z uwzględnieniem możliwości percepcyjnych uczniów z uwzględnieniem trójstopniowej lekcji nazw.

W programie przewidziana jest praca grupowa z uwzględnieniem indywidualnych oddziaływań zgodnie z potrzebami i możliwościami realizacyjnymi uczniów.

Działania będą rozczłonkowane na proste czynności. Nastąpi izolacja zmysłów i trudności zawartych w zadaniach. Uczeń będzie zaangażowany fizyczno-motorycznie. Wymienione powyżej sytuacje dydaktyczne charakterystyczne dla systemu M. Montessori, ułatwią koncentrację i uczenie się wychowanków.

Przewidywane efekty:

Po realizacji zadań wynikających z realizacji programu uczeń powinien znać:

- znać elementy organizacji pracy w systemie M. Montessori oraz zasady posługiwania się materiałem M. Montessori
- znać i stosować akceptowane społecznie formy zachowania
- znać wybrane pomoce dydaktyczne M. Montessori i sposób pracy z ich wykorzystaniem

Po realizacji zadań wynikających z programu innowacji uczeń powinien umieć:

- Pracować dokładnie i wytrwale przy wykonywaniu konkretnych zadań
- Zastosować teoretyczną wiedzę i praktyczne umiejętności w przemyślanym środowisku pedagogicznym przy współpracy z nauczycielem
- Wybrać rodzaj miejsce, czas i formę pracy przy zachowaniu reguł społecznych (zasad określonych przez prowadzącego zajęcia)
- Współpracować w cichych zajęciach indywidualnych i grupowych
- Indywidualne uzdolnienia i realną ocenę swoich możliwości
- Przestrzegać zasad utrzymywania porządku w otoczeniu i swoim działaniu
- przestrzegać reguł koleżeńskiej współpracy

Po zakończeniu programu innowacji uczeń powinien wykazywać:

Indywidualne uzdolnienia i realną ocenę swoich możliwości

- szacunek do porządku i do pracy

- postawę posłuszeństwa opartego na samokontroli, a nie na zewnętrznym przymusie
- dokładność i wytrwałość przy wykonywaniu konkretnych zadań
- Wzrost poczucia własnej wartości i swoich możliwości
- zamiłowanie do pracy indywidualnej i zbiorowej w ciszy i przyjaznej atmosferze
- Rozwój funkcji i procesów poznawczych

1. Sposób ewaluacji:

- Poziom funkcjonowania każdego z uczniów objętego programem innowacyjnym będzie mierzony na początku i na końcu realizacji programu, co umożliwi badanie postępów u ucznia. Źródłem informacji będą dane uzyskane z najbliższego otoczenia dziecka tj. rodziców, opiekunów, wychowawców, jak i wyniki obserwacji prowadzone przez wdrażających innowację.
- Do zebrania informacji zostaną opracowane i wykorzystane narzędzia: Diagnoza wstępna i końcowa oraz Karta obserwacji ucznia.

2. Finansowanie innowacji:

Realizacja programu innowacyjnego będzie finansowana w ramach projektu pn. „Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym w powiecie lubelskim” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty Działanie 3.3 „Poprawa jakości kształcenia”, Poddziałanie 3.3.4 „Modernizacja treści i metod kształcenia”.

XII. Dokumenty –załączniki wynikające z rozporządzenia o działalności innowacyjnej:

1. Uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie wprowadzenia programu innowacyjnego
2. Zgoda zespołu autorskiego na wprowadzenie programu innowacyjnego w szkole
3. Opinia o programie

